

HET SPOOKDIERTJE (TARSIVS SPECTRUM)

Deze merkwaardige dieren, thans ondergebracht in eene afzonderlijke orde, nl. in die der halfapen (Prosimiae), behooren ook in Zuid-Sumatra niet tot de algemeen voorkomende soorten. Aan de hand van de hier gereproduceerde foto's wil ik dan ook een en ander mededeelen over dit Spookdiertje, dat in de onderafdeeling Komering Oeloe (Palembang) werd gevangen en nu reeds meer dan een week in mijn bezit is.

Fig. 1. *Tarsius spectrum*.

De eerste kennismaking is van beide kanten minder aangenaam geweest. Een groote hand wrong zich door de nauwe opening van het korfje, greep een zacht donsje beet, doch werd zoo schielijk mogelijk teruggetrokken, nadat zij in onzachte aanraking was gekomen met de vlijmscherpe tandjes van de zich in doodsangst verdedigende *Tarsius*. Een tweede heel wat voorzigtiger poging werd gewaagd en even later vertoonde zich voor onze verbaasde blikken het kleine grappige diertje met zijn vreemd schuwe spookachtige groote bruine oogen. Dat het onze algemeene bewondering opwekte, vooral die mijner kinderen, behoeft wel geen nader betoog; de bloedende vinger van papa hield echter een waarschuwing in om het voorloopig nog met rust te laten. De kleine 'Tarsius', zooals wij ons spookdiertje hebben gedoopt, voelde zich echter met al die menschen om zich heen, niet bijzonder 'senang'. Al spoedig deed het dan ook een poging om weg te komen en na eenige aarzelende pasjes, kwam plotseling — geheel onverwacht — een sprong, zóó superbe,

zóó af, dat allerwegen kreten van bewondering werden gehoord. Zelfs de anders zoo flegmatieke huisjongen, Mas ALI, kon zich niet langer inhouden en uitte de woorden: „Wah seperti kodok”.

Door die sprong was 'Tarsius' in een der sierpalmen terecht gekomen en zat nu lekker in het zonnetje. De pupillen van zijn groote kogelronde oogen waren thans kleine dwarsstreepjes geworden en zijn wijduitstaande vleezige oortjes waren geen moment in rust.

Ziet hoe grappig het met zijn pootjes den stam omknelt, de lange gebogen achterpooten zijn zoodanig geplaatst, dat door een geringe oprichting van het lijfje en een krachtigen afzet, weder een geweldige sprong kan worden gemaakt. De lange vingers en teenen, waarvan de voorste leden kussenvormig zijn vergroot, hebben platte nagels, met uitzondering van den tweeden en derden vinger van den achterpoot, die een smallen klauw heeft. De algemeene kleur is grauwwachtig bruin, naar

den staart meer in het geelachtig overgaand. Voegen wij hier nog aan toe, het korte gedrongen halsje en de lange, slechts aan het uiteinde borstelig behaarde staart, dan meen ik dat met deze beschrijving kan worden volstaan.

Zooals reeds medegedeeld, moet het spookdiertje hier zelden voorkomen, althans hebben slechts weinige personen het gezien, waaraan de nachtelijke levenswijze ook wel niet vreemd zal zijn. Den naam vragende kreeg ik van niemand hierop een positief antwoord; wel meenden sommigen, dat het een beroek semboeni was, doch ik geloof dat hiermede de plompe lori (*Nycticebus tardigradus*) wordt bedoeld. Eenige hoofden, die in de nabijheid van de grens van Palembang met de Lampoengs wonen, beantwoordden mijn vraag, of de naam soms kera boekoe is, bevestigend, hetgeen ik kan aannemen, daar de taal die in de Lampoengs wordt gesproken slechts weinig verschilt van het Komeringsch.

Uit beide namen blijkt duidelijk, dat de bevolking deze dieren als apen beschouwt. *Macacus cynomolgus* wordt hier algemeen kera, *Macacus nemestrinus* beroek genoemd.

De woorden kera boekoe beteekenen niets anders dan 'kleine kera', terwijl beroek semoendi (semboengi) op een eigenschap van den lori duidt, die volgens zeggen, bij nadering van menschen 'maloe' wordt en zijn kop tusschen de voorpooten verbergt.

De moeilijkheid was echter hoe mijn nieuwe aanwinst in het leven te houden. Hetgeen VAN BALEN hierover schreef, is niet zeer bemoedigend. Aanvankelijk weigerde het dan ook al het aangeboden voedsel en ik vreesde al dat het wel spoedig den hongerdood zou moeten sterven. Ik sloot het derhalve 's avonds in een leeg kamer der bijgebouwen op, waar het naar believen jacht kon maken op daarin aanwezige insecten. Thans neemt het echter de aangeboden sprinkhanen gaarne aan en hiermede is het voedselvraagstuk dus opgelost.

Water heeft het echter van den beginne af aan willen drinken, doch het moet nog leeren om dit uit een bord te doen. Steeds wordt het snuitje te diep in het water gestoken, waardoor de niervormige neusgaten vol loopen. Het drinken wordt dan ook herhaaldelijk onderbroken door schudden met het kopje om het water uit den neus te verwijderen. Overigens drinken de spookdiertjes op dezelfde wijze als de katten.

Fig. 2. Exemplaar van *Tarsius* uit fig. 1, van dichterbij.

Overdag wordt het vrijgelaten in een groote kembang sepatoe, waar het den meesten tijd slapende doorbrengt. Tegen schemerdonker wordt het echter levendig en moeten er voorzorgen genomen worden om een eventueele vlucht te voorkomen. Dat spookdiertjes spoedig tam worden, kan ik beamen. In den beginne kon niemand het aanraken, of het beet geducht van zich af, thans maakt het van zijn scherpe tandjes hoogst zelden misbruik.

De maten van mijn spookdiertje zijn als volgt:

Lengte van het lichaam	14 cm
Lengte van den staart	18 cm
Lengte van den uitgestreken voorarm	11 cm
Lengte van den uitgestreken achterpoot	20 cm
Grootste lengte van de hand, gemeten langs den derden vinger	3.2 cm
Grootste lengte van den voet, gemeten langs den vierden teen	4.0 cm
Breedte van den kop	6 cm
Gezamenlijke lengte van de oogen bijna	3 cm

Mijn exemplaar is van het vrouwelijk geslacht en bracht den tweeden dag een onvoldragen jong ter wereld.

Juist wilde ik dit embryo voor de wetenschap redden, toen ik werd wegge-roepen. Eenige uren later thuis komende, vond ik niets meer; het was door de moeder opgegeten.

Ten slotte moge medegedeeld worden, dat de urine een vrij scherpe lucht verspreidt, overeenkomende met die van muizen.

Batoeradja, October 1927.

L. COOMANS DE RUITER.

JACHT OP LARONGS

Als vervolg op de in de Augustus-aflevering gepubliceerde waarnemingen om en bij Pegadenbaroe geef ik thans die uit de omgeving van de rubberonderneming Boewaran bij Pekalongan. Daar zag ik veel vaker larongs uitzwermen dan ik ooit in de Preanger (rubberonderneming Vada) zag. Merkwaardig was ook, dat deze dieren in het Pekalongansche heel vaak en vooral in den eersten tijd des morgens uitvlogen en wat me nog veel meer verwonderde was, dat het eerst scheen alsof er geen enkele vogel zich van deze elders zeer gewilde lekkernij ook maar iets aantrok.

Boewaran, 17 September 1921. — Gisteren kwamen 's middags, in den namiddag en avond plasbuien neer, zoo dat de Pamoetih reeds na een uur volop bandjirde. Vanmorgen tusschen kwart voor zes en zes uur vlogen larongs uit. Al bezit de streek veel vogels, zoowel wat soorten als aantal aangaat, zoo zag ik toch geen enkelen vogel, die ook maar één larong wegsnapte. Is de kost wellicht in den vroegen morgen te zwaar?

Boewaran, 24 September 1921. — Vanmorgen, nadat het gisteren zwaar geregend had, vlogen weer termieten uit, waarop, zoover ik kon waarnemen ook thans door geen enkelen vogel jacht werd gemaakt.